

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет здоров'я, психології, фізичної культури і спорту
Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури і спорту
С. О. Павлик

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Основи сугестології

Освітньо-професійна програма Психологія

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Антонова Зінаїда Олександрівна
Профайл викладача	Антонова Зінаїда Олександрівна – Кафедра психології та педагогіки (khmnu.edu.ua)
E-mail викладача(ів)	antonovaZ@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	+38(067) 360 89 69
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=8109
Навчальний рік	2021-2022
Консультації	Очні: згідно розкладу; он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д	1	2	4	120	42	16		32		72			+	
В	З	1	2	4	120	8	4		4		112			+	

Анотація навчальної дисципліни

«Основи сугестології» є вибірковою навчальною дисципліною, важливою для здобувачів будь-якої спеціальності, оскільки допомагає сформуванню у студентів поняття про специфіку сугестивного впливу, різноманітні форми вербальної та невербальної сугестії. Вивчення Основ сугестології стимулює прагнення молоді людини до розвитку сугестивних здібностей, її адаптації в умовах значних змін у суспільному житті, допомагає здобувачам вищої освіти оволодіти психотехнологіями, які використовуються в сугестології, та вміти їх використовувати на практиці, зрозуміти свій особистісний потенціал, щоб краще використати для підвищення ефективності власної професійної діяльності й у налагодженні стосунків із членами трудового колективу в майбутньому; навчитися складати психологічний портрет людини, яка може мати професійний інтерес для практичного психолога, та, виходячи з цього, розробляти лінію своєї поведінки.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни – ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними основами психологічного сугестивного впливу на особистість і різні соціальні групи та навчити користуватися різноманітними формами вербальної та невербальної сугестії.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів зі змістом та основними видами психологічного впливу та особливостями сугестивного впливу а також сформувати у студентів уміння користуватися різноманітними формами вербальної та невербальної сугестії.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій; розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість; розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість; вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; вміти застосовувати інноваційні психологічні технології при роботі з вразливими категоріями населення; визначати напрями соціально-психологічного супроводу, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадптації учасникам бойових дій та їх сімей.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студента		
			зміст	год.	Література
1	2	3	4	5	6
1-2	Основи сугестології та особливості використання	Сутнісні характеристики довільного сугестивного впливу Сутнісні характеристики довільного сугестивного впливу	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу	9	[1, 2, 4, 6, 8, 12]
3-4	Маніпуляції та захист від маніпулятивного впливу	Особливості прямих і непрямих навіювань в процесі довільного сугестивного впливу. Особливості прямих і непрямих навіювань в процесі довільного сугестивного впливу.	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу	9	[1, 2, 3, 5, 8, 11, 13]
5-6	Особливості прямих та непрямих навіювань в процесі сугестивного впливу	Психологічні механізми підвищення навіюваності сугеренда Психологічні механізми підвищення навіюваності сугеренда	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу	9	[1, 2, 3, 5, 6, 12]
7-8	Базові стратегії та механізми психологічного захисту	Моделі підвищення навіюваності сугеренда в незміненому стані свідомості Моделі підвищення навіюваності сугеренда в незміненому стані свідомості	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу	9	[1, 2, 4, 6, 8]
9-10	Дисоціація свідомості та несвідомого як психологічний механізм	Моделі підвищення навіюваності сугеренда при переході в стан гіпнотичного трансу	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу	9	[1, 2, 3, 7, 9, 10]

	підвищення навіюваності у сегеренда	Моделі підвищення навіюваності сегеренда при переході в стан гіпнотичного трансу			
11-12	Сутність нейролінгвістичного програмування та особливості його використання	Феноменологія гіпнотичного трансу	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу	9	[1, 2, 4, 5, 8, 11, 13]
		Феноменологія гіпнотичного трансу			
13-14	Гіпноз, як один із видів сугестії	Основні напрямки сучасної сугестивної педагогіки	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу	9	[1, 2, 5, 6, 7, 12]
		Основні напрямки сучасної сугестивної педагогіки			
15-16	Феномен сугестопедагогіки та гіпнопедії	Особливості сугестивного методу навчання з використанням релаксопедії	Підготовка до практичного заняття за темою. Опрацювання лекційного матеріалу та літератури. Підготовка до поточного контролю матеріалу. Аналіз курсу «Основи сугестології» у вигляді підсумкового тестового оцінювання.	9	[1, 2, 4, 5, 8, 11, 13]
		Особливості сугестивного методу навчання з використанням релаксопедії			

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Термін опрацювання матеріалу практичного заняття вважається своєчасним, якщо студент опрацював його відповідно до розкладу занять або не пізніше двох тижнів після того, як воно відбулося. Пропущене практичне заняття студент має відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі. Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись як наявним в аудиторіях кафедри комп'ютерним обладнанням, так і власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватись як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних робіт і домашніх завдань. До практичних занять студент має підготуватись за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ <http://surl.li/codwt>.

Здобувач вищої освіти виконуючи практичні і самостійні роботи з дисципліни має дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою (силабусом).

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання студентів денної форми навчання складається з таких елементів: усне опитування, тестовий контроль, індивідуальна творча робота (майстер-клас, практичні кейси).

Термін опрацювання матеріалу практичного заняття вважається своєчасним, якщо студент опрацював його відповідно до розкладу занять або не пізніше двох тижнів після того, як воно відбулося. За несвоєчасне опрацювання практичного заняття з неповажної причини студент за позитивну відповідь отримує оцінку «задовільно».

Пропущене практичне заняття студент має відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Для практичних занять викладач встановлює обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота				Семестровий контроль (залік)		
Усне опитування		Тестовий контроль*		Індивідуальна творча робота (майстер-клас, практичні кейси)				
1	2	1	2	1	2	3	4	за рейтингом
ВК**	0,3	0,3		0,4				

Примітки: * – вказана мінімальна кількість оцінок, які може отримати студент;

**ВК – ваговий коефіцієнт.

Критерії оцінювання за видами робіт

Усне опитування

Усне опитування відбувається у вигляді участі здобувачів вищої освіти у дискусіях під час аудиторних занять. Під час оцінювання викладач звертає увагу на активність здобувачів вищої освіти та обґрунтованість умовиводів.

Критерії оцінювання результатів усного опитування

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання результатів усного опитування
Відмінно	Зміст питань розкрито повно і грамотно, вірно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. При відповіді допущено дві-три несуттєві похибки.
Добре	Зміст питань розкрито повно. Показано повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Допущено дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді.
Незадовільно	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний і невпевнений.

Тестовий контроль

Тестовий контроль відбувається у Модульному середовищі для навчання ХНУ. Здобувач може пройти тест письмово за умови здачі заборгованості або відсутності технічних можливостей для комп'ютеризованого проходження тесту. На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. Для кожної теми, що виноситься на тестовий контроль, розроблений окремий тестовий блок, що містить 10 завдань. Вірна відповідь за кожне завдання в один бал. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці за інституційною шкалою, що виставляється здобувачу, наведена у таблиці:

Сума балів за тестові завдання	0–4	5–6	7–8	9–10
Оцінка за інституційною шкалою	2	3	4	5

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Індивідуальна творча робота (майстер-клас, практичні кейси)

Під час оцінювання індивідуальних творчих робіт (майстер-клас, практичні кейси) викладач звертає увагу на виконання усіх пунктів змісту завдання та дотримання вимог до оформлення: особливості змісту, індивідуальність авторського стилю, оформлення (авторська позиція щодо проблеми). Деталізовані критерії оцінювання творчих завдань наведені у Модульному середовищі для навчання і методичних вказівках до цього виду робіт.

Критерії оцінювання індивідуальних творчих робіт та оформлення творчих завдань

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання творчих робіт
Відмінно	<i>Оформлення</i> – охайне та естетичне. Представлені <i>всі пункти</i> плану до роботи та дотримано всіх вимоги до неї. Проявлена власна творчість і самостійна думка.
Добре	<i>Оформлення</i> – охайне. Випущені окремі пункти і/або порушені 1-3 вимоги до роботи. Елементи творчості і самостійності представлені мало.
Задовільно	<i>Оформлення</i> – неохайне. Завдання виконано не в повному обсязі, але достатньому для демонстрації проведеної роботи. Проявлено репродуктивне, несамостійне мислення.
Незадовільно	<i>Оформлення</i> – неохайне. Завдання виконане в недостатньому обсязі.

Контрольна робота

Контрольна робота здобувачів заочної форми навчання включає теоретичне питання та практичне завдання. Зміст та вимоги до написання та оформлення контрольної роботи подані у методичних вказівках, розміщених у Модульному середовищі для навчання ХНУ.

Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
<i>Відмінно</i>	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної роботи. При написанні допущено дві-три несуттєві похибки.
<i>Добре</i>	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.
<i>Задовільно</i>	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.
<i>Незадовільно</i>	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Підсумкова оцінка за семестр згідно з національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75 – 5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	Не зараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

- 1 Джерела і розвиток сугестії.
- 2 Основні поняття сугестії.
- 3 Класифікація впливів.
- 4 Особливості сугестивних явищ.
- 5 Методи і засоби сугестивного впливу.
- 6 Антисугестивні бар'єри.
- 7 Сугестологія як наука.
- 8 Історія виникнення та розвитку сугестології.
- 9 Концепції механізму навіювання.
- 10 Галузі застосування навіювання.
- 11 Класифікація сугестії.

- 12 Феномен психологічного впливу, його характеристика та методи.
- 13 Взаємодія сугеренда і сугестора.
- 14 Сугестія і психологія спілкування.
- 15 Ролі сугесторів.
- 16 Поняття гіпнопедії.
- 17 Зміст гіпнопедичного навчання та виховання.
- 18 Поняття релаксопедії.
- 19 Методи і форми гіпнопедичного навчання та виховання.
- 20 Сугестокібернетичний інтегральний метод Петрусинського.
- 21 Мета і принципи сугестопедії
- 22 Зміст освіти за сугестопедичним методом.
- 23 Складові сугестопедичного методу.
- 24 Контроль та оцінка в сугестопедії.
- 25 Форми та методи сугестопедії.
- 26 Ціле покладання сугестопедичної моделі.
- 27 Методики сугестопедичної моделі.
- 28 Пряма сугестія.
- 29 Тести сугестабельності.
- 30 Етапи сугестивної роботи.
- 31 Мовне оформлення сугестії.
- 32 Фактори, які слід враховувати при гетеро сугестії.
- 33 Основні поняття сугестії думкою.
- 34 Вербальні методи гетеросугестії.
- 35 Невербальні методи гетеросугестії.
- 36 Основні поняття аутосугестії.
- 37 Вербальні методи аутосугестії.
- 38 Невербальні методи аутосугестії.
- 39 Переваги і недоліки аутогенного тренування.
- 40 Медитаційні вправи аутотренінгу.
- 41 Техніка аутогенного тренування для загального оздоровлення.
- 42 Поняття гіпносугестії в психологічній науці.
- 43 Суть гіпнозу.
- 44 Фізіологічна (павлівська) теорія сну.
- 45 Вчення про ретикулярну формацію і сон.
- 46 Понятійний апарат гіпносугестії.
- 47 Стадії, типи і види гіпнозу.
- 48 Методи гіпносугестії.
- 49 Можливі ускладнення в процесі гіпносугестії і їх профілактика.
- 50 Загальні положення технології гіпнопедії.
- 51 Історія виникнення сугестопедагогіки.
- 52 Сугестопедія: концептуальні положення.
- 53 Принципи сугестопедичного навчання.
- 54 Засоби, методи та прийоми сугестопедії.
- 55 Форми та технології навчання з використанням сугестопедії.
- 56 Принципи релаксопедичного навчання.
- 57 Засоби, методи та прийоми релаксопедії.
- 58 Технологія навчання з використанням релаксопедії.
- 59 Сутність нейролінгвістичного програмування й особливості його використання.
- 60 Базові пресупозиції нейролінгвістичного програмування.
- 61 Збирання інформації. Репрезентативні системи.
- 62 Калібрування й підлаштування.
- 63 Приєднання та ведення.
- 64 Основні прийоми нейролінгвістичного програмування.
- 65 Нейролінгвістичне програмування та профілактика терористичної діяльності.

Рекомендована література

Основна

- 1 Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навч. посіб. / В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Л. Ф. Компанцева, Є. Д. Скулиш, О. Д. Бойко, В. В. Остроухов; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. 2-ге вид. Київ: ЗАТ "ВПОЛ", 2011. 248 с.
- 2 Пальчевский С. С. Сугестопедагогіка: новітні освітні технології: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2015. 352 с.

Додаткова

- 3 Вишньовський В. В. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять з дисципліни «Основи сугестопедії» для студентів вищих навчальних закладів денної та заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія». Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. 28 с.
- 4 Чалдині Р. Психологія впливу / пер. з англ. Н. Скоробогатов. Харків, 2017. 352 с.
- 5 Петрик В. М., Прокоф'єва К. О. З історії нейролінгвістичного програмування. *Соціальна психологія*. 2010. № 2. С. 176-187.
- 6 Г'юстон Ф., Флорйд М., Теннант Д., Карнісеро С. Анатомія брехні: колишні офіцери ЦРУ навчать вас визначати обман / пер. з англ. М. Дубіна. Харків: VIVAT, 2019. 208 с.
- 7 Cass R. Sunstein. Conformity. The Power of Social Influences. 2019. P. 176.
- 8 Boardman F., Cavender N. M., Kahane H. Logic and Contemporary Rhetoric: The Use of Reason in Everyday Life 13th Edition. 2017. P. 416.
- 9 Cass R. Sunstein, Reid Hastie. Wiser: Getting Beyond Groupthink to Make Groups Smarter Hardcover. 2014. P. 272.
- 10 Arvado S. Of Tyrants & Tellers: Stand Tall. Build a Masculine Culture. Win the War on Men. 2017. P. 148.
- 11 Napoleon A. Shadow Men Hardcover. 2015. P. 340.
- 12 Napoleon A. The Progressive Virus: Why You Can't Permit it to Go Forward. 2017. P. 350.
- 13 Decker B., Decker K. Communicate to Influence: How to Inspire Your Audience to Action. 2015. P. 304.